

Magdalena Anderssons tal i Almedalen 2022.

Observera att det talade ordet gäller.

Tack så mycket. Det är sommarkvällar som den här vi svenskar säger orden högt: att Sverige är fantastiskt.

Kanske är det kontrasten till ruggiga novembermornar som gör att vi varje sommar blir lika nyförälskade i vårt eget land: i ljuset, i det sena nattbadet, i ängen full av prästkragar, blålockor och smörblommor. Jag älskar vår besatthet av soltimmar, badtemperaturer och grilltips. Men det är större än så. Jag älskar Sverige - och jag är stolt över att vara svensk.

*

Vi svenskar har varit lite försiktiga med att uttrycka kärlek till vårt land. Det har kanske funnits en rädsla att framstå som överlägsna eller skrytsamma.

Dessutom har historien har lärt oss om de risker som kommer med en farlig nationalism; kortsiktighet, trångsynthet, i värsta fall krig. Men de allra flesta av oss svenskar har en sund stolthet och en stark relation till vårt land. Så även jag. Jag älskar den svenska naturen, allemansrätten, att paddla ljudlöst över en stilla insjö eller att känna doften av barrskog.

Samma starka känsla har jag för andra delar av vårt land. En kärlek till den svenska sjukvården som är till för alla oavsett tjocklek på plånboken. Kärlek till sommarlovsskolan och simläger för unga. Till den svenska arbetsmarknadsmodellen. Till sommarjobben som ger tonåringar sin första lön efter några veckor på ett kommunalt äldreboende eller med att rensa ogräs.

Det är konkret. Men jag älskar också de värderingar som präglar vårt land. Noggrannheten, plikt-känslan, det sunda förnuftet. Vårt land genomsyras av en känsla av att rätt ska vara rätt. Vi är lika inför lagbokens paragrafer och vi har myndigheter där det arbetar nitiska tjänstemän med hög integritet. I Sverige tränger vi oss inte före – vare sig i kassakön eller till sjukvården.

Vi är jämlika och säger du till chefen. Vi är ett land där män är pappalediga och tröstar barn, ett land där kvinnor arbetar – och kan bli statsminister.

*

Men framför allt har vi en stark tillit. Vi ställer upp för varandra. Vi lämnar nyckeln till grannen för att få blommorna vattnade när vi åker på semester. Vi hjälps åt att sälja kakor så att barnens fotbollslag kan åka på turnering. Och självklart betalar vi gemensamt för okända medmänniskors förlossning, strålbehandling och insulinsprutor.

Hela vårt samhälle bygger på de här värderingarna. Före oss har andra svenskar skapat det här landet genom strävsamhet och hårt arbete.

På bara några generationer har vi byggt Sverige från trångboddhet och utedass till välstånd och betald semester. Och vi har byggt in värderingarna om gemenskap och tillit. Här ställer vi upp, vi hjälps åt, vi litar på varandra. Det gör Sverige till Sverige, det land vi älskar, ett land som är värt att kämpa för!

*

Jag och många med mig är beredda att kämpa för Sverige. Det behövs. Vi står inför större problem än på många år. Det här osannolika året började med de högsta smittotalen under hela pandemin.

Precis när smittspridningen dämpats så startade Vladimir Putin sin hänsynslösa invasion av ett fredligt och demokratiskt Ukraina. Krig. I Europa. Städer under attack och barn i skyddsrum. Säkert var det många svenskar som kramade sina barn en extra gång då, och tänkte precis som alla föräldrar tänker, oavsett land: inget får hända dig.

Vi i Sverige fick fråga oss: vad är bäst för vår säkerhet i det nya säkerhetspolitiska läget? Det är ingen lätt fråga. Den kräver eftertanke och att vi ser den nya och farliga tid vi lever i som den faktiskt är. Och i det nya läget är det bästa för vår säkerhet att Sverige och Finland går med i Nato. Det är så vi bäst försvarar Sveriges frihet, demokrati och vårt sätt att leva.

Men ett Natomedlemskap betyder inte att vi lämnar över ansvaret till andra. Sverige gör sin del, genom att bygga ett starkt totalförsvar, ett folkförsvar av svenska folket – för svenska folket.

Och vad det innebär, det ser vi här på Gotland: ett nytt regemente, fler värnpliktiga – och många som har anmält sig till Hemvärnet. Vi rustar upp och människor sluter upp, för Gotland. För Sverige. För vår frihet.

*

Över hela världen får Rysslands krig nu andra konsekvenser. Putinpriserna slår hårt mot världen – och de slår hårt mot Sverige. Pengarna på matkontot räcker plötsligt inte. Elpriser och bolåneräntor skruvas upp. På macken snurrar sifforna vid pumpen längre och längre och längre.

Det blir mycket månad kvar i slutet av lönen. Det är dyrt att vara svensk just nu.

Och den bistra sanningen är att ingen ekonomisk bedömare kan säga hur länge vi ska ha det så här. Inte ens i Sverige, med våra urstarka ekonomiska skyddsvallar, kan vi räkna med att stå opåverkade när vi har ett krig i vårt närområde.

Men vi både kan och ska bedriva en ekonomisk politik för att lindra Putinprisernas konsekvenser. Självklart ska barnfamiljer och pensionärer få stöd för att klara vardagsekonomin. Självklart ska man kunna ta sig till och från jobbet. Men ingen ansvarsfull politiker kan lova full kompensation för varje prishöjning.

Vi vet var det slutar om alla partier försöker bjuda över varandra med lånade pengar. Högre bolåneräntor och urholkade pensionsfonder. Och inkomster som visserligen stiger, men som snart äts upp av ännu högre priser. Att skuldsätta Sverige för att kompensera varenda prisökning skulle elda på den inflation som vi måste göra allt för att tvinga ner. Vi är många som minns 90-talskrisen och vad Moderaternas ekonomiska haveri ledde till då.

Jag gör det. Jag minns alla som jobbade och gjorde rätt för sig, men såg värdet på lön, sparande och bostad gå upp i rök. Jag minns barnen som fick ha trasiga skolböcker. Och jag minns de äldre, som fick sämre vård och omsorg för att pengarna gick till räntan på statsskulden i stället.

Att leva mitt i detta, det blev min politiska skola. Jag kommer aldrig att glömma det pris vi fick betala för en ansvarslös ekonomisk politik.

Och så länge jag är statsminister kommer vi att lindra konsekvenserna av Putinpriserna – men *aldrig* med en ansvarslös överbudspolitik. En slutsats kan vi dra från Sveriges politiska historia: det finns bara en garanti för ordning och reda i svensk ekonomi, och det är en röst på Socialdemokraterna!

*

Det är bara med en robust ekonomi som Sverige är starkt nog att möta samhällsproblemen. Och vår tids samhällsproblem är stora. De hotar mycket av det vi älskar med Sverige.

Vår livsmiljö hotas av klimatkrisen. Vår gemensamma välfärd hotas av marknadsexperiment. Vår trygghet och tillit hotas av kriminalitet och segregation. Jag står därför fast vid mina tre prioriteringar för Sverige.

För det första: vi ska knäcka gängen och bryta segregationen. Den grova brottsligheten undergräver den svenska tryggheten, den tillit vi har till varandra och till att samhället kan hålla oss säkra. Vi ser kriminella gäng som sätter hela bostadsområden i skräck. Som säljer knark och skjuter varandra på öppen gata. De är ett hot för alla i deras närhet – och om de får hållas kommer de förr eller senare bli hot mot vårt demokratiska samhälle. De hotar Sverige.

Därför har vi socialdemokrater skärpt över 70 straff och kriminaliserat 30 handlingar. Vi genomför en historisk utbyggnad av polisen och hela rättsväsendet. Vi har anställt fler åklagare, bygger fler fängelser och i stort sett varenda brottsbekämpande myndighet har fått nya verktyg, fler anställda och större befogenheter.

Politiken ger resultat. Fler grovt kriminella sitter nu bakom lås och bom - och de avtjänar längre straff. Men alla kan se att det inte räcker. För varje gängmedlem som åker in står allt yngre pojkar redo att fylla deras plats. Hur är det möjligt att barn kan födas och växa upp i Sverige, ett av världens rikaste och mest jämlika länder, och begå mord innan de ens har fyllt 18 år? Det är en svår och plågsam fråga. Och den måste ställas.

För det visar att någonting är grundläggande fel i vårt land. Och det felet stavas segregation.

Det är därför vi ska vända på varje sten för att bryta segregationen! Det är nödvändigt för att knäcka gängen. Och för att Sverige ska vara det Sverige vi älskar i varje bostadsområde och i varje kvarter. Med samma lagbok och samma trygghet. Där varje barn vet att han eller hon kan forma sitt eget liv. Där både kvinnor och män går till jobbet på morgonen.

För med ett eget arbete och en egen inkomst kommer friheten att bestämma själv. Hur man vill leva sitt liv och med vem. Svensk jämställdhet ska gälla alla kvinnor och flickor i Sverige. Oavsett vad föräldrar, syskon eller makar tycker. Här finns inget utrymme för kompromiss.

*

Det finns en tydlig skiljelinje mellan oss och de högerkonservativa. De pratar gärna om fler poliser och där är vi överens – men de vägrar lyssna på vad polisen faktiskt säger: för att stoppa gängen måste vi stoppa nyrekryteringen.

Här behöver hela Sverige mobilisera för att lyckas. Varje del av vårt samhälle ska göra sitt för att bryta segregationen. Vi i regering och riksdag. Kommunpolitiker som bestämmer över skola och socialtjänst. Arbetsgivare som ska nyanställa. Privatpersoner som ställer upp på läxläsning eller som fotbollstränare.

Ja, vårt land har kriminella gäng, segregation och krafter som hotar vår sammanhållning, vår tillit, vårt land. Men de andra krafterna är så mycket starkare. En förkrossande majoritet av oss som bor här vill ha bort gängen och kriminaliteten, vill att varje barn ska få leva ett gott liv, vill ha ett Sverige med trygghet och sammanhållning.

Det ska vi kämpa för. Vi ska knäcka gängen och bryta segregationen på vårt svenska sätt. Tillsammans, som ett land.

*

Senare i sommar ska jag cykla, promenera och njuta av stillheten i skogen – precis som många andra svenskar. Men den natur vi nu njuter av är hotad av skogsbränder, torka och andra effekter av klimatförändringarna.

Om utsläppen och uppvärmningen fortsätter, då riskerar vi att förstöra vår natur – men mer än så, vi förstör vår enda planet och mänsklighetens förutsättning att existera här. Så Sverige ska leda klimatomställningen. Men inte bara för att det är rätt och riktigt, utan också för att det skapar jobb i hela landet.

Därför är min andra prioritering att snabba på den gröna industriella revolution som sveper fram över vårt land. Den som just nu skapar tusentals jobb när Sverige tillverkar fossilfritt stål, bygger elbilar och batterifabriker. Sverige, vi ska ha fler som Adrian.

Adrian gick det fordonstekniska programmet på gymnasiet, sedan blev det ströjobb. När han var 21 år och skulle bli pappa ville han ha ett vanligt jobb - och fick ett på Volvo. Då visste han inte

vad en fackförening var. I dag företräder han tusentals metallarbetare som ordförande för Volvo Car verkstadsklubb i Göteborg.

Företaget investerar miljarder i elektrifiering och en batterifabrik. Det innebär att Adrian och hans medlemmar kanske får mer att göra, får fler kollegor och kanske får se sitt jobb bli annorlunda – men deras arbete kommer vara avgörande för att Sverige ska fortsätta vara ett starkt land.

Ett land där Adrian ville ha ett vanligt jobb men kommer bli en del av Sveriges gröna industriella revolution. Ett land där arbeten med schyssta villkor växer fram. Ett land med en så kraftfull klimatomställning att våra barn ska kunna vara stolta.

*

Ibland kan det låta abstrakt när vi talar om välfärden. Men svensk välfärd är tvärtom mycket konkret. Den går till och med att höra. En knackning på dörren innan hemtjänsten kliver in för att hjälpa till med dagens mediciner.

Steg i sjukhuskorridoren när undersköterskan halvspringer till ett rum där någon larmat. Småprat i kapprummet när ett barn får en extra kram av förskolepersonalen efter en jobbig morgon. Så låter svensk välfärd. Den vi vill känna tillit till, och därmed blir extra besviken när den brister.

Det händer ofta att människor kommer fram till mig efter tal eller i mataffären och säger: ”Magdalena, du kan väl hälsa till mamma från mig.”

Det är gamla elever till min mamma Birgitta. Nu vuxna, nu ofta med egna barn, men fortfarande med en tacksamhet till sin gamla lärare. De säger: tacka din mamma för att hon trodde på mig. Tacka Birgitta för att hon förstod att jag hade det tufft hemma. Tacka henne för att hon uppmuntrade mig att läsa vidare.

Jag hälsar. Och hon minns dem alla. När hon arbetade som lärare var svensk skola en stolthet. Den var inte perfekt, men det fanns höga ambitioner för vad eleverna skulle lära sig. Jag minns vissa saker som självklara från min skolgång: Tyst i klassen. Glosförhöret gäller alla. I klassen hjälps vi åt. Vi nötte algebra i skolböcker, övade att stava till ord som intervju, och lärde oss vad kommunfullmäktige är.

Men också att se det speciella i en målning av Carl Larsson, känna igen en koltrast när den drillar, och höra hexameterns sköna rytm. Vi fick mer än utbildning. Vi blev bildade. Mycket i dagens svenska skola är fantastiskt. Men det finns svårigheter: stöket, att elever får huvudvärk och att lärare slutar på grund av arbetsmiljön och för få kollegor.

Det är svårigheter som går att lösa. Men inte så länge grundproblemet består: Sönderprivatiseringen. Vinstjakten. Slöseriet. Därför är min tredje prioritering att återta den demokratiska kontrollen över välfärden. Det är dags att återta makten från riskkapitalisterna.

Svenska folket ska styra över svensk välfärd.

*

Sverige har som enda land i världen släppt in vinstintresset i den skattefinansierade skolan. Inte för att vårt system är okänt för andra. Tvärtom. Delegationer från andra länder har rest hit, tittat på vårt skolsystem – sedan satt sig på flyget hem, skakat på huvudet och sagt: så ska vi absolut inte ha det. Och de har rätt. Sönderprivatiseringen är katastrofal.

Pengar som borde gå till att anställa fler lärare, till skolbibliotek eller läroböcker – de slussas bort från svenska folket. Dina skattepengar förvandlas till bolagsvinster och aktieutdelningar hos utländska riskkapitalister. Det är ett slöseri som drabbar svenska elever.

Sverige har friskolor med fina loggor som för tankarna till exklusiva brittiska privatskolor, men som drar ner på utbildad personal och saknar skolgårdar. Vi har naturbruksgymnasium – utan djur. Vi har lärare som pressas att sätta glädjebetyg. Vi har skolor som drivs med ett enda syfte, ett enda: att göra så stor vinst som möjligt.

Så kan vi inte ha det i Sverige. Vinstjakten i svensk skola måste upphöra.

*

Därför tar regeringen nästa steg för att förbjuda vinstjakten. Nu tar vi fram konkreta förslag på hur ett förbud mot vinstuttag i skolan kan införas. Som inte ska kunna kringgås och som säkrar skolgången för alla elever.

Jag är beredd på motstånd. De utländska bolag som blir förmögna på att äga svenska skolor kommer att slåss för att behålla dagens system. Just nu, här i Almedalen, bjuder de politiker på luncher och middagar. De anställer lobbyister och PR-expertter, trycker upp foldrar och gör reklamkampanjer. Absurt nog finansierade av våra skattepengar.

Men vi socialdemokrater är beredda att kämpa. För nu får festen vara över. Vinstlobbys tid är slut. Dina skattepengar ska gå till skolan - inte till bolagens vinster.

*

Mina tre prioriteringar gäller inte bara de kommande veckorna eller månaderna. Jag talar om år av hårt arbete. Jag vill fortsätta leva i ett land som bygger på sammanhållning och tillit mellan människor. Ett Sverige där välfärden är robust, där klimatomställningen skapar jobb och där samhället är starkt nog att bryta både segregation och kriminalitet.

Men i höst riskerar vårt land den mest högerkonservativa regering vi haft i modern tid.

De högerkonservativa vill behålla vinstjakten i skolan.

De vill fortsätta ha religiösa friskolor, trots att vi har exempel där elever riskerat att bli radikaliserade i klassrummen. De vill bromsa den gröna industriella revolutionen som skapar jobb. De ignorerar behovet av att stoppa nyrekryteringen till gängen.

Om de högerkonservativa får styra blir Sverige ett annat. Ett Sverige där grupp ställs mot grupp, människa mot människa. Ett land där klyftorna växer och polariseringen ökar. Där lyxbåtarna blir fler, men skolkuratorerna färre. Då eroderas tilliten, till varandra och till samhället.

De högerkonservativa säger sig värna vårt land. Men i själva verket attackerar de just det som vi älskar med Sverige. Och vänner, det är därför är höstens val är så avgörande.

*

Det som står på spel i valet är mer än olika åsikter kring exakt hur många fängelseplatser vi ska ha. Det är något större än om en satsning på sjukvården ska vara på hundra eller tvåhundra miljoner, vilket i och för sig kan vara viktigt.

Vad som står på spel är vilka värderingar som ska genomsyra Sverige. Vilket land vi ska vara. Den tillit och sammanhållning som genomsyrar vårt svenska samhälle är resultatet av en lång politisk kamp. Vi socialdemokrater har kämpat för de värderingarna årtionde efter årtionde. Och nu, 2022, tar vi kampen igen. Valet i höst är ett val om Sverige – för Sverige.

Jag är stolt över att vara en del av det här landet med alla er som också arbetar hårt, alla er som också vill att det ska gå bra för varje barn i vårt land, som också vill kunna känna tillit till varandra. Och tillsammans med svenska folket ser jag fram emot att kämpa för vårt land och visa att vårt Sverige kan bättre.
